

***Program Ochrony Środowiska
dla Gminy Kurzętnik na lata 2018 – 2022***

***Program Ochrony Środowiska
dla Gminy Kurzętnik na lata 2018 – 2022***

Praca wykonana pod kierunkiem:

Maciej Mikulski

Skład autorski:

Agnieszka Gabryś

Zuzanna Leśniak

Dominika Ścieżyńska

Michał Kozielski

Wiktor Zachar

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	8
1.1 Podstawa prawna opracowania	8
1.2 Cel i zakres opracowania.....	8
1.3 Metodyka opracowania.....	8
2. Streszczenie	10
3. Spójność z dokumentami strategicznymi – założenia programowe	12
3.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności.....	12
3.2 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.) ...	12
3.3 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	12
3.4 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)	13
3.5 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2022	13
4. Charakterystyka ogólna gminy Kurzętnik.....	14
4.1 Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne	14
4.2 Rolnictwo i sposób użytkowania terenu.....	17
4.3 Demografia.....	18
4.4 Działalność gospodarcza	18
4.5 Turystyka i zabytki	19
5. Ocena stanu środowiska	20
5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	20
5.1.1 Ocena stanu	20
5.1.2 Analiza SWOT	22
5.2 Zagrożenia hałasem.....	23
5.2.1 Ocena stanu	23
5.2.2 Analiza SWOT	24
5.3 Pola elektromagnetyczne.....	24
5.3.1 Ocena stanu	24
5.3.2 Analiza SWOT	25
5.4 Gospodarowanie wodami	26
5.4.1 Ocena stanu	26
5.4.2 Analiza SWOT	32
5.5 Gospodarka wodno-ściekowa	32
5.5.1 Ocena stanu	32
5.5.2 Analiza SWOT	33
5.6 Zasoby geologiczne.....	34
5.6.1 Ocena stanu	34
5.6.2 Analiza SWOT	35

5.7	Gleby	36
5.7.1	Ocena stanu	36
5.7.2	Analiza SWOT	36
5.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	36
5.8.1	Ocena stanu	36
5.8.2	Analiza SWOT	40
5.9	Zasoby przyrodnicze.....	40
5.9.1	Ocena stanu	40
5.9.2	Analiza SWOT	42
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami.....	43
5.10.1	Ocena stanu	43
5.10.2	Analiza SWOT.....	43
6.	Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi.....	44
7.	Podsumowanie realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska z prognozą na lata obowiązywania aktualnego POŚ	45
8.	Cele, kierunki interwencji i zadania wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym	47
9.	System realizacji programu ochrony środowiska	50
9.1	Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska	50
9.1.1	Instrumenty prawne.....	50
9.1.2	Instrumenty finansowe	51
9.1.3	Instrumenty społeczne	51
9.1.4	Instrumenty strukturalne i infrastrukturalne	51
9.2	Monitorowanie Programu Ochrony Środowiska	52
9.3	Sprawozdawczość	54
9.4	System instytucji zaangażowanych w realizację Programu Ochrony Środowiska	54
9.5	Wykaz interesariuszy	54
10.	Spis tabel.....	56
11.	Spis rysunków.....	57
12.	Wykorzystane opracowania i akty prawne.....	58

Wykaz skrótów

SKRÓT	OBJAŚNIENIE
aPWŚK	Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARR	Agencja Rynku Rolnego
BDL	Bank Danych Lokalnych
BEiŚ	Strategia "Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko"
BOŚ	Bank Ochrony Środowiska
EFR	Europejski Fundusz Rolny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
FAPA	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
FS	Fundusz Spójności
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDLP	Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JCWpj	Jednolita część wód powierzchniowych jeziornych
JCWpprze	Jednolita część wód powierzchniowych przejściowych
JCWpprzy	Jednolita część wód powierzchniowych przybrzeżnych
JCWPrz	Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KSCHR	Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
KWPSP	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
LIFE+	Program działań na rzecz środowiska i klimatu na lata 2014-2020
LNG	Skroplony gaz ziemny
LOP	Liga Ochrony Przyrody
MPZP	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MŚP	Sektor małych i średnich przedsiębiorstw
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO	Organizacja pozarządowa (non governmental organisation)
OChK	Obszar chronionego Krajobrazu
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
OSCHR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSN	Obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PEM	Pole elektromagnetyczne
PK	Park Krajobrazowy
PKP PLK	PKP Polskie Linie Kolejowe

PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POE	Pozarządowe Organizacje Ekologiczne
POLIŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
POPT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007-2013
POŚ	Program Ochrony Środowiska dla gminy Kurzętnik na lata 2018-2022
PPIS	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
PSH	Państwowa Służba Hydrogeologiczna
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM	Równoważna liczba mieszkańców
RPO	Regionalny Program Operacyjny województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
ŚSOR	Średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)
SIEG	Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki
TEN-T	Transeuropejska sieć transportowa
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WSSE	Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna
WZMiUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska dla gminy Kurzętnik na lata 2018-2021 jest art. 17. ust. 1 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1], który nakłada na organy wykonawcze – w tym przypadku gminę – obowiązek sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1]. Program ochrony środowiska w tym konkretnym przypadku podlega zaopiniowaniu przez organy wykonawcze powiatu. Przy opracowaniu polityki ochrony środowiska dla gminy Kurzętnik obligatoryjne jest zapewnienie udziału społecznego na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [2]. Zgodnie z art. 18.1 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1], Program ochrony środowiska dla gminy uchwała Rada Gminy. Z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio Radzie Gminy. Niniejszy Program ochrony środowiska został zakwalifikowany do rodzaju dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy OOŚ. We wrześniu 2015 r. zostały opublikowane przez Ministerstwo Środowiska „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” [1]), które są dokumentem pomocniczym adresowanym do organów wykonawczych i uchwałodawczych JST. „Wytyczne...” wskazują na elementy, które powinny zostać ujęte w POŚ bądź wzięte pod uwagę przy ich sporządzaniu.

1.2 Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program ochrony środowiska powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

1.3 Metodyka opracowania

Punktem wyjścia przy opracowaniu Programu była analiza i ocena stanu ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów dla dziesięciu obszarów interwencji. Przy ocenie stanu został wykorzystany model D-P-S-I-R (drivingforces/czynniki sprawcze - pressures/presje - state/stan - impact/oddziaływanie - response/środki przeciwdziałania) stosowany przez Komisję Europejską, Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Europejską Agencją Środowiska do sporządzania ocen zintegrowanych oraz ocen skuteczności polityki ekologicznej. Struktura modelu D-P-S-I-R pozwala na sprawne generowanie kompleksowej, opartej na badaniach, analizach i ocenach informacji o środowisku. Przeprowadzona ocena stanu środowiska dała podstawę do identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Przyjęte w POŚ rozwiązania uwzględniają w pierwszej kolejności działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

Przy opracowaniu POŚ wykorzystano dane pochodzące m.in. z następujących źródeł:

- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Główny Urząd Statystyczny,
- Państwowa Inspekcja Sanitarna,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej–Państwowy Instytut Badawczy,
- Państwowy Instytut Geologiczny,
- Urząd Marszałkowski,
- Urząd Wojewódzki,
- Starostwo Powiatowe,
- Urzędy Gminy.

2. Streszczenie

Czym jest Program Ochrony Środowiska?

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem kształtującym lokalną politykę środowiskową. Analizuje i ocenia istniejące uwarunkowania przyrodnicze. Przedstawia mocne i słabe strony każdego z komponentów środowiska oraz ocenia możliwe szanse poprawy stanu środowiska lub zagrożenia nieosiągnięcia standardów środowiskowych. Program Ochrony Środowiska wyznacza cele i kierunki działań jakie należy podjąć w perspektywie najbliższych lat aby poprawić stan środowiska przyrodniczego lub utrzymać go na poziomie zgodnym z przepisami prawa. Dokument przedstawia konkretne zadania inwestycyjne i nie inwestycyjne jakie będą zobowiązane podjąć instytucje ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska przedstawia również strukturę zarządzania i monitorowania postępu prac nad realizacją celów, kierunków i zadań w nim określonych. Dokument ten określa źródła finansowania w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020, które mogą być pomocne w realizacji niektórych zadań własnych i monitorowanych.

Ocena stanu środowiska na terenie gminy Kurzętnik

Oceny stanu środowiska dokonano w ramach 10 obszarów interwencji, które są kluczowe do podjęcia działań strategicznych zmierzających do poprawy stanu poszczególnych elementów środowiska. Ocenie poddano następujące obszary/komponenty środowiska:

- 1) *Ochrona klimatu i jakości powietrza*
- 2) *Zagrożenia hałasem*
- 3) *Pola elektromagnetyczne*
- 4) *Gospodarowanie wodami*
- 5) *Gospodarka wodno-ściekowa*
- 6) *Zasoby geologiczne*
- 7) *Gleby*
- 8) *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów*
- 9) *Zasoby przyrodnicze*
- 10) *Zagrożenie poważnymi awariami*

Cele interwencji Programu Ochrony Środowiska

Przyjętymi celami ochrony środowiska dla gminy Kurzętnik są:

1) Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych i osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza

2) Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Poprawa gospodarki wodno-ściekowej

3) Obszar interwencji: Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Racjonalna gospodarka odpadami

4) Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów

System zarządzania, monitorowania i finansowania Programu Ochrony Środowiska

Na potrzeby Programu Ochrony Środowiska, w tym sprawnego monitorowania postępu wdrażania przyjętej polityki środowiskowej ustalono odpowiednie wskaźniki monitorowania. Wskaźniki te opisują wartość bazową oraz wartość docelową jaka powinna być osiągnięta w wyniku realizacji określonych w programie celów środowiskowych.

Co dwa lata Wójt Gminy Kurzętnik zobowiązany będzie do sporządzania Raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska.

3. Spójność z dokumentami strategicznymi – założenia programowe

Niniejszy POŚ realizując lokalną politykę ochrony środowiska sporządzony został z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju [4]. Program Ochrony Środowiska dla gminy Kurzętnik wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodność założeń POŚ z dokumentami wyższego szczebla gwarantuje, że podejmowane działania będą uporządkowane i spójne na poziomie lokalnym i regionalnym. Nawiązanie do celów strategicznych wyższego poziomu powoduje, że zaplanowane w POŚ działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów długoterminowych będących kontynuacją jednolitej polityki strategicznej i ekologicznej.

W nowym systemie do głównych dokumentów strategicznych, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

3.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności

Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”

- i. Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska

Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”

- i. Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

3.2 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- i. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Transport

- i. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Energia

- i. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju
- ii. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Środowisko:

- i. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania
- ii. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami
- iii. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych

3.3 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Cel II – Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- i. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej
- ii. Wzrost znaczenia rozproszonych odnawialnych źródeł energii
- iii. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich

Cel III – Poprawa stanu środowiska

- i. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki

3.4 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Cel I – Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego

- i. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej
- ii. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko

3.5 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2022

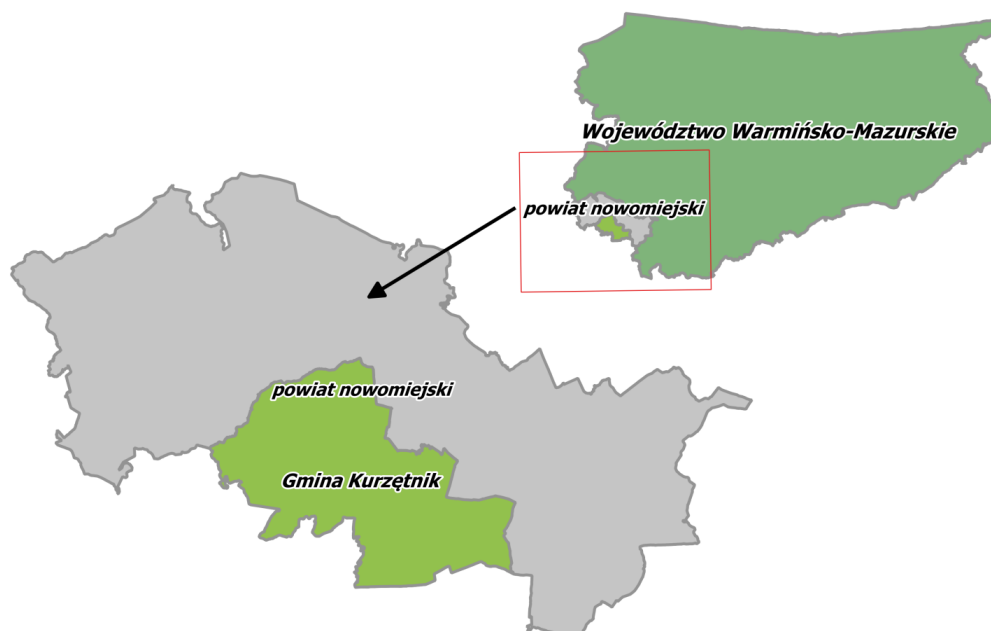
Cel V – Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

- i. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich

4. Charakterystyka ogólna gminy Kurzętnik

4.1 Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne

Gmina Kurzętnik położona jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie nowomiejskim.

Rysunek 1. Położenie Gminy na tle powiatu i województwa

Gmina Kurzętnik podzielona jest na 20 sołectw oraz graniczy z następującymi gminami:

- Biskupiec – północny-zachód;
- Nowe Miasto Lubawskie – północ i północny-wschód;
- Nowe Miasto Lubawskie (gmina miejska) – wschód;
- Grodziczno – południowy-wschód;
- Brzozie (w obrębie województwa kujawsko-pomorskiego) – południe;
- Zbiczno (w obrębie województwa kujawsko-pomorskiego) – południowy-zachód i zachód.

Rysunek 2. Położenie gminy Kurzętnik na tle sąsiadujących gmin

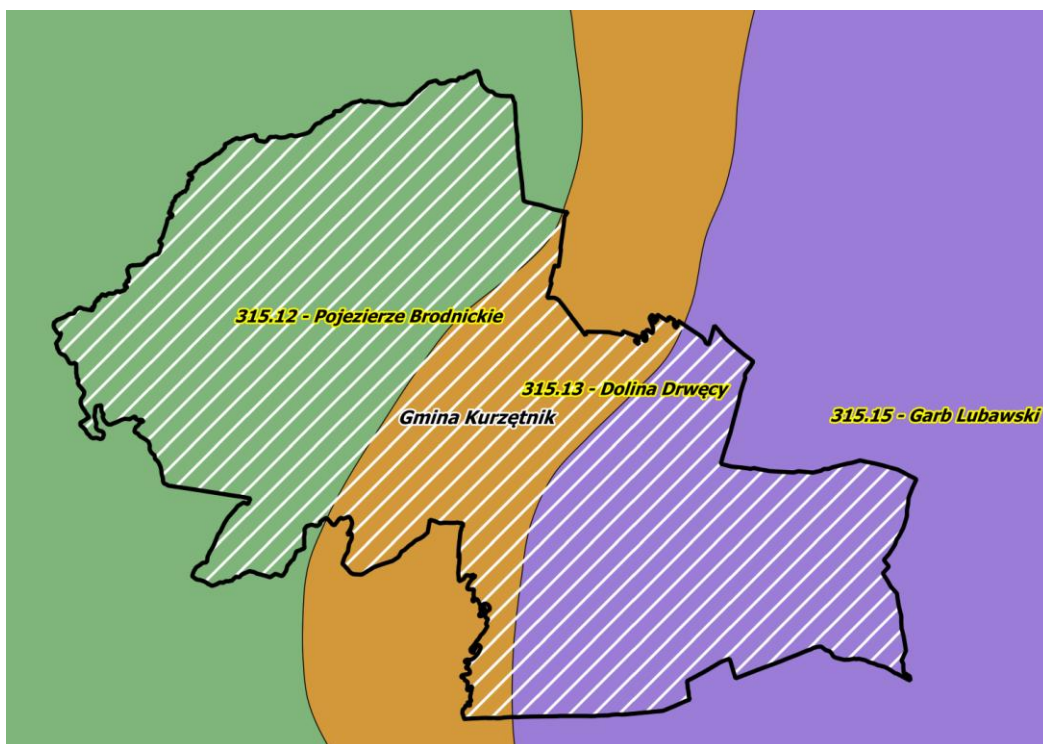
Gmina Kurzętnik położona jest w bliskiej odległości od ośrodków przemysłowych i usługowych o znaczeniu regionalnym i subregionalnym w granicach województwa warmińsko-mazurskiego:

- 85 km od Olsztyna;
- 90 km od Torunia;
- 122 km od Elbląga.

Powierzchnia gminy Kurzętnik wynosi 149 km², co stanowi 0,62 % powierzchni województwa warmińsko-mazurskiego (24 173 km²) i 21,5 % powierzchni powiatu nowomiejskiego (694 km²).

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski według J. Kondrackiego, gmina Kurzętnik położona jest w obrębie:

- mezoregionu Garbu Lubawskiego, Doliny Drwęcy, Pojezierza Brodnickiego;
- makroregionu Pojezierza Chełmińsko – Dobrzyńskie;
- podprowincji Pojezierza Południowo Bałtyckie;
- prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego;
- megaregionu Pozaalpejskiej Europy Środkowej.

Rysunek 3. Położenie Gminy pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski

Gmina Kurzętnik według podziału Gumińskiego leży w obrębie Mazurskiej Dzielnicy Klimatycznej charakteryzującej się przejściowością od klimatu kontynentalnego po morski.

Rysunek 4. Położenie gminy Kurzętnik na tle dzielnic klimatycznych

Rzeźba terenu posiada cechy charakterystyczne dla krajobrazu młodoglacjalnego. Urozmaicona rzeźba terenu jest efektem erozyjnej i akumulacyjnej działalności lądolodu, wód z topniejącego lądolodu, procesów zachodzących w okresie po ustąpieniu lądolodu i obecnie. Podstawowymi formami rzeźby terenu na tym obszarze są płaska i falista wysoczyzna morenowa, równiny sandrowe oraz dolina Drwęcy.

4.2 Rolnictwo i sposób użytkowania terenu

Zróżnicowana budowa geologiczna i urozmaicona rzeźba terenu spowodowały wykształcenie na terenie gminy Kurzętnik różnych typów, rodzajów i gatunków gleb. Największy udział procentowy mają gleby brunatne wytworzone z piasków i glin zwałowych, zalegających na wysoczyznach morenowych. Charakteryzują się dobrze wykształconym, głębokim poziomem próchnicznym oraz dobrą zdolnością magazynowania wilgoci. Odpowiadają klasom bonitacyjnym IIIa, IIIb, IVa i IVb.

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu Gminy

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia ogólna	14854
Użytki rolne, w tym:	
grunty orne	8679
sady	36
łąki trwałe	506
pastwiska trwałe	738
grunty rolne zabudowane	262
grunty pod stawami	0
rowy	35
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	
lasy	2883
grunty zadrzewione i zakrzewione	0
Grunty zabudowane i zurbanizowane	
tereny mieszkaniowe	72
tereny przemysłowe	31
inne tereny zabudowane	26
zurbanizowane tereny niezabudowane	3
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	17
tereny komunikacyjne – drogi	350
tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	11
tereny komunikacyjne – inne tereny komunikacyjne	1
użytki kopalne	7
Grunty pod wodami	
powierzchniowymi płynącymi	382
powierzchniowymi stojącymi	3
Nieużytki	529
Pozostałe – tereny różne	5
Użytki ekologiczne	126
Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	88
Tereny zdegradowane	
Tereny rekultywowane	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy

W strukturze użytkowania gruntów w Gminie dominują użytki rolne. Zajmują one prawie 70 % ogólnej powierzchni. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 2883 ha, co stanowi 19,41 % powierzchni gminy Kurzętnik. Powierzchnia zajmowana przez grunty zabudowane i zurbanizowane to 518 ha, z czego 72 ha to tereny mieszkaniowe. Udział terenów mieszkaniowych w Gminie wynosi 0,48 %. Z kolei tereny zajmowane przez drogi to 350 ha co stanowi 2,36 % powierzchni Gminy.

Podstawę działalności gospodarczej stanowi rolnictwo mało- i średnioobszarowe oraz chów trzody chlewnej i drobiu, z mniejszym udziałem produkcji roślinnej.

4.3 Demografia

Mieszkańcy gminy Kurzętnik stanowią społeczność liczącą 9 100 osób. Wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie kształtuje się na poziomie 61 osób/km², w powiecie nowomiejskim wskaźnik ten wynosi 64 osoby/km², a województwie warmińsko-mazurskim 59 osób/km². Struktura płci w gminie rozkłada się stosunkowo równomiernie – 4 553 osób to kobiety, a 4 547 osoby to mężczyźni (dane z Gminy na rok 2017).

Tabela 2. Liczba ludności w gminie Kurzętnik w latach 2014-2017

Rok	Ludność ogółem	Płeć	
		Kobiety	Mężczyźni
2014	9146	4564	4582
2015	9159	4605	4554
2016	9122	4582	4540
2017	9100	4553	4547

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (GUS 2014-2017)

4.4 Działalność gospodarcza

Obszar gminy Kurzętnik jest regionem typowo rolniczym o specyfice produkcji roślinnej i hodowli zwierząt. W Gminie zarejestrowanych jest 617 podmiotów gospodarki narodowej (dane GUS – stan na 09.04.2018 r.). W przeważającej większości podmioty te reprezentują sektor prywatny 96,1 %, a pozostałe 3,9 % to podmioty sektora publicznego.

Tabela 3. Rodzaje działalności gospodarczych na terenie gminy Kurzętnik na koniec 2017 roku

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2017 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	38
B. Górnictwo i wydobywanie	0
C. Przetwórstwo przemysłowe	84
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4
F. Budownictwo	122
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	123

H. Transport, gospodarka magazynowa	46
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7
J. Informacja i komunikacja	3
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	25
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11
P. Edukacja	17
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	39
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10
S. Pozostała działalność usługowa T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	43
Podmiotów ogółem	617

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (GUS 2017)

4.5 Turystyka i zabytki

Na terenie gminy Kurzętnik znajduje się wiele zabytkowych budowli, a także miejsc o znaczeniu historycznym. Podkurzętnickie tereny posiadają wysoce rozwiniętą sieć ścieżek edukacyjnych oraz tras rowerowych. Powoduje to, że Gmina jest obszarem urozmaiconym się pod względem turystyki i rekreacji.

Na terenie gminy Kurzętnik obiektami wpisanymi do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie (stan na 9 kwietnia 2018 r.) są:

Brzozie Lubawskie

- Kościół par. pw. Św. Jana Chrzciciela, 1874, nr rej.: A-4617 z 22.10.2014
- Cmentarz przy kościele, XV, XIX, nr rej.: 906 z 5.08.1968
- Kostnica XV, XIX nr rej.: 906 z 5.08.1968

Kurzętnik

- Założenie urbanistyczne, XIV, nr rej.: 493/60 z 16.09.1960 oraz 578 z 4.08.1968
- Kościół par. pw. Św. Marii Magdaleny, XIV, XVII, 1784, nr rej.: 495/60 z 16.09.1960
- Ruiny zamku biskupiego, 1 poł. XIV, nr rej.: 494/60 z 16.09.1960

Mikołajki

- Kościół par. pw. Św. Jakuba, 1780-85, nr rej.: 918 z 3.08.1968
- Cmentarz przykościelny, nr rej.: 918 z 3.08.1968

Szafarnia

- Plebania ewangelicka, ob. Dom nr 10, 1906, nr rej.: A-4576 z 11.08.2011
- Aleja dojazdowa, k. XIX-XX, nr rej.: A-4576 z 11.08.2011

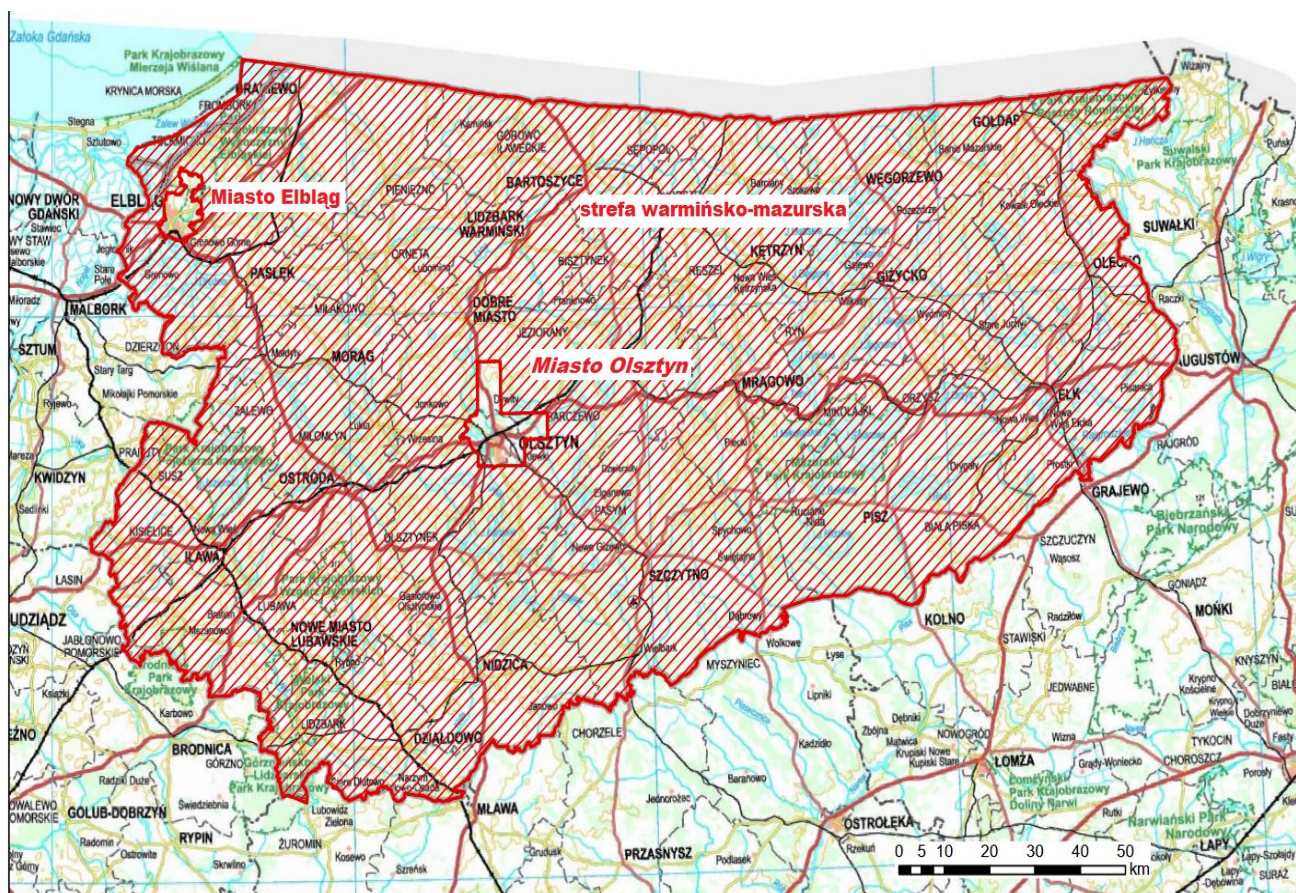
5. Ocena stanu środowiska

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Ocena stanu

Oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oceny jakości powietrza dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, który wyniki swoich badań przedstawia w corocznych raportach.

Celem funkcjonowania podsystemu monitoringu jakości powietrza, zgodnie z art. 26 ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* [1] jest uzyskiwanie informacji i danych dotyczących poziomów substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników analiz i ocen w zakresie przestrzegania norm jakości powietrza. WIOŚ w Olsztynie, w ramach systemów oceny jakości powietrza prowadzi pomiary stężeń: SO_2 , NO_2 , NO_x , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$, CO , benzenu, O_3 oraz Pb , As , Cd , Ni i B(a)P w pyle PM_{10} w powietrzu. Pomiary te wykonywane są w sposób ciągły (pomiar automatyczny) lub dobowy (pomiar manualny) w strefach, w których poziomy stężenie są wyższe od górnego progu oszacowania oraz w aglomeracjach o liczbie mieszkańców > 250 tys. Województwo warmińsko-mazurskie zostało podzielone na 3 strefy: miasto Olsztyn, miasto Elbląg i strefa warmińsko-mazurska.

Rysunek 5. Podział województwa warmińsko-mazurskiego na strefy

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2016 r.

Na terenie gminy Kurzętnik WIOŚ w Olsztynie nie wyznaczył punktu monitoringu jakości powietrza. Najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w Iławie. Zgodnie z klasyfikacją stref, obszar Gminy znajduje się w strefie warmińsko-mazurskiej. Wyniki klasyfikacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej za rok 2016 i 2017

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ¹	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²	O ₃ ²
Kryterium ochrona zdrowia													
Rok 2016	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	D2
Rok 2017	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	D2
Kryterium ochrona roślin													
Rok 2016	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2
Rok 2017	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2016, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie

Objaśnienia:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
- klasa B - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (tylko dla PM_{2,5}),
- klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy,
- klasa C1 - stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II,
- klasa D1 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

W strefie warmińsko-mazurskiej dla kryterium ochrony zdrowia odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych następujących substancji tj. benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego ozonu, zarówno w 2016 r. jak i w 2017 r. W przypadku benzo(a)pirenu, wynikowa klasa **C** jest efektem przekroczenia poziomu dopuszczalnego normy średniorocznej. Stężenia tego zanieczyszczenia ulegają rytmicznym zmianom w ciągu roku z uwagi na zwiększoną emisję w sezonie grzewczym, dlatego przekroczenia wynikają z poziomów notowanych w okresie zimowym. Z kolei w przypadku ozonu przekroczone jest stężenie i współczynnik AOT40 poziomu celu długotrwałego. Zakwalifikowano to zanieczyszczenie do klasy wynikowej **D2**.

Ponieważ na obszarze gminy Kurzętnik nie są ulokowane żadne źródła emisji o szczególnych oddziaływaniach na środowisko, brakuje podstaw by przypuszczać, że wartości zanieczyszczeń środowiska na obszarze Gminy przewyższają wartości średnie oszacowane przez WIOŚ dla strefy, do której należy gmina Kurzętnik. W związku z położeniem gminy Kurzętnik w obrębie strefy warmińsko-mazurskiej, można spodziewać się na jej terenie zbliżonych stężeń zanieczyszczeń.

Dla kryterium ochrony roślin przekroczenia poziomu celu długoterminowego odnotowano jedynie dla ozonu. Strefa warmińsko-mazurska otrzymała klasę **D2** w 2016 roku i uległa polepszeniu w 2017 roku otrzymując klasę **D1**. Można na tej podstawie przypuszczać, że podobna sytuacja może mieć miejsce również na terenie gminy Kurzętnik.

¹ wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji

² wg poziomu celu długoterminowego

5.1.2 Analiza SWOT

Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

Obszar interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ potencjał terenów do wykorzystania na OZE (energia słoneczna, energia wiatru), → sektor rolnictwa służący rozwojowi OZE (biomasa, biopaliwa) → brak na terenie Gminy większych zakładów produkcyjnych emitujących znaczne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych → duży potencjał ograniczania emisji CO₂	→ przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji tj. ozonu i benzo(a)pirenu → znaczne ilości zanieczyszczeń gazowych wprowadzonych do powietrza, głównie dwutlenku węgla pochodzącego z ogrzewania gospodarstw domowych przy użyciu węgla kamiennego → emisja ze źródeł indywidualnych tzw. „niska emisja”, szczególnie w sezonie grzewczym, → niski stopień udziału OZE, w tym brak wykorzystania OZE w budynkach należących do Gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ budowa ścieżek rowerowych, → wymiana systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne – znacząca redukcja emisji CO₂ → zwiększenie udziału OZE - znacząca redukcja emisji CO₂ – stale rosnąca popularność i dostępność nowych technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii → wymiana źródeł światła (ulicznego) na bardziej energooszczędne	→ zagrożenia dla zdrowia ludzi, → zagrożenie dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu (w tym sektor rolnictwa) → zanieczyszczenia napływające z terenów sąsiednich

5.2 Zagrożenia hałasem

5.2.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 113 ust. 2 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1] ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [13]. Aktualnie obowiązujące poziomy hałasu w środowisku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w zależności od rodzaju terenu objętego ochroną akustyczną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [15]

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy poziom dźwięku w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

- ¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolej linowych.
- ²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.
- ³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

5.2.1.1 Hałas komunikacyjny

Przez teren gminy Kurzętnik przebiega:

- Droga krajowa nr 15 o relacji Trzebnica – Krotoszyn – Gniezno – Toruń – Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie – Ostróda;
- Droga wojewódzka nr 538 o relacji Radzyń Chełmiński – Łasin – Nowe Miasto Lubawskie – Uzdrowo – Rozdroże.

Na terenie Gminy nie wyznaczono punktu monitoringu hałasu. Najbliższy punkt znajduje się w mieście powiatowym – Nowe Miasto Lubawskie. Ze względu na wiejski charakter Gminy można stwierdzić, że na jej terenie nie występują przekroczenia norm, jednak na nadmierny hałas narażeni są mieszkańcy domów położonych w pobliżu w/w ciągów komunikacyjnych.

Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów oraz coraz większe natężenie ruchu można przyjąć, że na terenie Gminy utrzymuje się tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Ruch prowadzony na pozostałych drogach jest niewielki i nie powoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu.

5.2.2 Analiza SWOT

Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenie hałasem”

Obszar interwencji „Zagrożenie hałasem”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ brak dużych zakładów przemysłowych emitujących ponadnormatywne natężenie hałasu → spójna sieć dróg lokalnych i regionalnych (gminnych i powiatowych) → dobry stan techniczny większości dróg	→ brak punktu monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego → zły stan techniczny części dróg
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ dostępność zewnętrznych źródeł finansowania (rozbudowa dróg, poprawa nawierzchni itp.) → podjęcie działań zmniejszających hałas samochodowy (stosowanie cichych nawierzchni, dźwiękoszczelnych okien, działania organizacyjne itp.); → realizacja założeń Programów ochrony środowiska przed hałasem	→ brak rozwiązań technicznych służących minimalizacji narażenia na hałas → pogarszający się stan dróg

5.3 Pola elektromagnetyczne

5.3.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 123 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* [1] oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 122a ust. 1 i 2 pomiary poziomów elektromagnetycznych w środowisku wykonuje prowadzący instalację lub użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, a następnie przekazuje Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Zgodnie z art. 122 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1] ustalono dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów [14].

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku, na podstawie których między innymi prowadzi rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

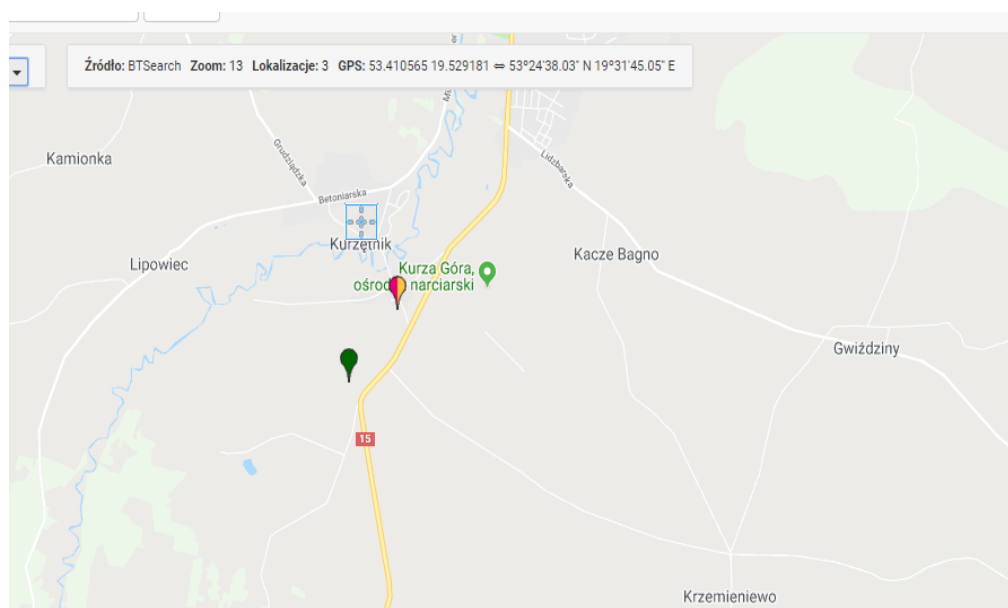
W 2012 roku WIOŚ w Olsztynie przeprowadził pomiary poziomów pól elektromagnetycznych w 45 punktach pomiarowych w zakresie częstotliwości od 0,1 MHz do 3,0 GHz. Na terenie gminy Kurzętnik nie umieszczono punktu pomiarowego, za dane referencyjne posłużą dane zebrane w sąsiedniej gminie –

Nowe Miasto Lubawskie. Analiza wyników pomiarów wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

Tabela 8. Wyniki pomiarów PEM na terenie miejscowości Nowie Miasto Lubawskie (2012)

Lokalizacja stacji	Wyniki pomiarów za rok 2012 [V/m]	Dopuszczalny poziom PEM [V/m]
Nowe Miasto Lubawskie, ul. Rynek	0,5	7-20
Nowe Miasto Lubawskie, ul. Grunwaldzka	0,6	

Źródło: Pomiary poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przeprowadzone w 2012 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Rysunek 6. Położenie stacji telekomunikacyjnych na terenie gminy Kurzętnik

Źródło: opracowanie własne

5.3.2 Analiza SWOT

Tabela 9. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Pole elektromagnetyczne”

Obszar interwencji „Pole elektromagnetyczne”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ Według oceny WIOŚ – brak przekroczeń dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego	→ brak punktów pomiarowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ ochrona terenów dostępnych dla ludności w ramach np. MPZP	→ zwiększająca się liczba źródeł PEM → wzrost natężenia PEM

5.4 Gospodarowanie wodami

Zgodnie z Ustawą *Prawo Wodne* [9] dla potrzeb gospodarowania wodami wody dzieli się na:

- 1) Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), z wyodrębnieniem jednolitych części:
 - a) Wód przejściowych lub przybrzeżnych;
 - b) Wód sztucznych lub silnie zmienionych;
- 2) Jednolite części wód podziemnych (JCWPd);
- 3) Wody podziemne w obszarach bilansowych.

5.4.1 Ocena stanu

5.4.1.1 Jednolite części wód podziemnych

Obszar gminy Kurzętnik położony jest w granicach JCWPd nr 39 (PLGW200039). Ogólna charakterystyka danej JCWPd znajdującej się na obszarze Gminy znajduje się w poniższej tabeli. Z kolei na mapie (**Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**) przedstawiono zasięg występowania poszczególnych JCWPd oraz omawianych w następnych podrozdziałach JCWP.

Tabela 10. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze gminy Kurzętnik

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Europejski kod JCWPd	PLGW200039
	Nazwa JCWPd	39
Lokalizacja	Region wodny	Dolnej Wisły
	Nazwa dorzecza	Wisła
	RZGW	Gdańsk
Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna	Stratygrafia pięter wodonośnych	• Q - wody porowe w utworach piaszczystych • Ng (pliocen) - wody porowe w utworach piaszczystych drobnoziarnistych • Ng (M) - wody porowe w utworach piaszczystych • Pg (Pl-E) - wody porowo-szczelinowe w utworach piaszczystych, piaskowcowych, marglarnych, wapiennych, gezowych i opokowych • K - wody porowo-szczelinowe w utworach piaszczystych, piaskowcowych, marglowych i wapiennych
	Litologia	piaski, piaski drobnoziarniste, piaskowce, margle, gezy, opoki, wapienie
	Rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną	porowe, porowo-szczelinowe
	Średnia miąższość utworów wodonośnych	>40
	Liczba pięter wodonośnych	3
	Głębokość występowania	ok. 450

	wód słodkich [m]	
	Charakterystyka nadkładu warstwy wodonośnej	głównie utwory piaszczyste
Antropopresja	Leje depresji (lej regionalny-lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.	Leje depresji związane z poborem wód podziemnych i wpływem aglomeracji
	Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	brak
	Sztuczne odnawianie zasobów	brak
Pobór wód [tys. m³ rok] - pobór rejestrowany - 2011 r.	dla zaopatrzenia ludności w wodę, przemysłu i inne	37 399,46
	z odwodnienia kopalnianego	-
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m³/d]		461081

Legenda: Q – czwartorzęd; M – Miocen; J – Jura; Cr – Kreda.

Źródło: Dane Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego; Baza danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych; „Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd”.

Na podstawie informacji zawartych w „Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (aPGW) oraz w „Raporcie o stanie chemicznym oraz ilościowym jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w podziale na 161 i 172 JCWPd, stan na rok 2012” wiemy, że stan ilościowy i jakościowy JCWPd nr 39 ocenia się jako **dobry, niezagrożony nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych dla wód podziemnych**, zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW).

Tabela 11. Ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Kurzętnik

Lp.	Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Ocena stanu		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczony cel środowiskowy oraz termin osiągnięcia
	Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	ilościowa	chemiczna		
1.	PLGW200039	39	dobry	dobry	niezagrożona	utrzymanie dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego

Źródło: „Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry”; „Raport o stanie chemicznym oraz ilościowym jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w podziale na 161 i 172 JCWPd, stan na rok 2012”

5.4.1.2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Na terenie gminy Kurzętnik brak jest Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Najbliżej znajdujący się zbiornik jest usytuowany w okolicy Ławy: Zbiornik Międzymorenowy Ławy. Charakterystykę zbiornika przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12. Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w pobliżu Gminy Kurzętnik

Nazwa GZWP	Zbiornik Międzymorenowy Hawa
Nr GZWP	210
Wiek utworów	utwory czwartorzędu w utworach międzymorenowych
Typ ośrodka	porowy
Typ zbiornika	główny
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m³/dobę]	180
Średnia głębokość ujęć [m]	brak danych

Źródło: Baza MIDAS, Centralna Baza Danych Geologicznych, Państwowy Instytut Geologiczny oraz Mapa obszarów GZWP w Polsce wymagających szczególnej ochrony, skala 1:500 000, Kleczkowski i in. AGH im. St. Staszica, Kraków 1990r.

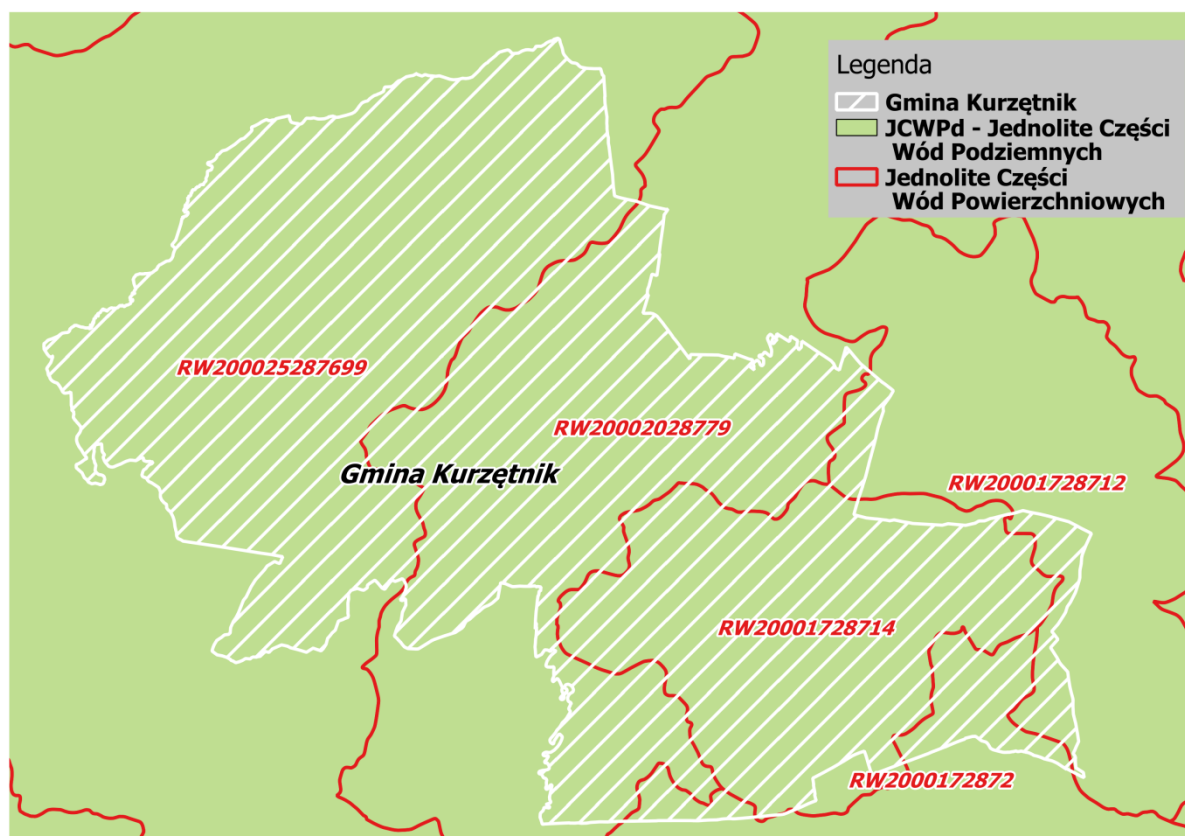
Wyróżnia się dwa systemy krążenia wód podziemnych: system doliny Wisły i system Żuław Wiślanych, oba systemy mają wspólne zasilanie. Granica zlewni podziemnych jest niestała w profilu pionowym. Płytkie poziomy wód gruntowych są zasilane przez infiltrację bezpośrednią oraz dopływ lateralny. Wody drenażowane są poprzez system hydrograficzny, którego główną bazą jest Drwęża wraz z jej dopływami, Jeziorak i Wisła. Wody pierwszego poziomu wraz z płytkimi wodami gruntowymi biorą udział w lokalnym systemie krążenia wód.

5.4.1.3 Jednolite części wód powierzchniowych

Przez obszar gminy Kurzętnik przepływają dwie rzeki: Drwęża i Skarlanka. Drwęża stanowi prawobrzeżny dopływ Wisły. Do jej największych dopływów należą: Gizela, Grabiczek, Iławka, Poburzanka, Sandela. Źródłem Drwęcy jest rejon Wzgórz Dylewskich, powierzchnia jej zlewni to około 5 693 km², rozciąga się na długości około 230 km. Dolina rzeki Drwęcy wraz z niektórymi dopływami jest objęta ochroną programu Natura 2000. Na całej swojej długości Drwęża jest rezerwatem wodnym, chroniącym siedliska ryb i miejsca tarliskowe. Zlewnia składa się w największej części ze żwirów polodowcowych, piasków i glin.

Skarlanka jest prawostronnym dopływem Drwęcy. Rozciąga się na długości około 37 km. W 2005 roku została sklasyfikowana do III klasy czystości wód.

Do największych jezior na obszarze gminy Kurzętnik zaliczane są jezioro Biedaszek (2,3 ha), Dębno (2,26 ha), Nielbark II (33,96 ha) i Wielki Partęczyn (339,56 ha). Wyznaczono również dwa punkty monitoringu wód powierzchniowych na jeziorze Wielki Partęczyn, uznanym za silnie zmienione jednolite części wód.

Rysunek 7. Zasięg występowania JCWPd i JCW względem Gminy (podział od 2015 r. – 172 JCWPd)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Kurzętnik

Lp.	Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych (JCWP)		Lokalizacja				Status	Typ JCWP
	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Scalona część wód	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW		
1.	RW20001728712	Groblica	DW0303	region wodny Dolnej Wisły	obszar dorzecza Wisły	RZGW w Gdańsku	sztuczna część wód	Potok nizinny piaszczysty (17)
2.	RW20001728714	Dopływ z Nielbarku	DW0303	region wodny Dolnej Wisły	obszar dorzecza Wisły	RZGW w Gdańsku	naturalna część wód	Potok nizinny piaszczysty (17)
3.	RW2000172872	Sugajnica z jez. Janówko	DW0303	region wodny Dolnej Wisły	obszar dorzecza Wisły	RZGW w Gdańsku	naturalna część wód	Potok nizinny piaszczysty (17)
4.	RW20002028779	Drwęca od Jez. Drwęckiego do Brodniczki	DW0303	region wodny Dolnej Wisły	obszar dorzecza Wisły	RZGW w Gdańsku	naturalna część wód	Rzeka nizinna żwirowa (20)
5.	RW200025287699	Skarlanka	DW0303	region wodny Dolnej Wisły	obszar dorzecza Wisły	RZGW w Gdańsku	silnie zmieniona część wód	Cieki łączące jeziora (25)

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Tabela 14. Aktualna ocena stanu JCWP na obszarze gminy Kurzętnik

Lp.	Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Ocena stanu na podstawie oceny Rozporządzenia Rady Ministrów z Dnia 18 października 2016 r. W Sprawie Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły			
	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Monitorowana	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Ocena stanu JCW	Wyznaczony cel środowiskowy/termin osiągnięcia dobrego stanu
1.	RW20001728712	Groblica	Nie	zagrożona	zły	Dobry potencjał ekologiczny/ dobry stan chemiczny do 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.						

2.	RW20001728714	Dopływ z Nielbarku	Nie	Zagrożona	zły	Dobry potencjał ekologiczny/ dobry stan chemiczny do 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.						
3.	RW2000172872	Sugajnica z jez. Janówko	Nie	Zagrożona	zły	Dobry potencjał ekologiczny/ dobry stan chemiczny do 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.						
4.	RW20002028779	Drwęca od Jez. Drwęckiego do Brodniczki	Tak	Niezagrożona	zły	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego - / dobry stan chemiczny do 2015
Derogacje: Brak						
5.	RW20002528769 9	Skarlanka	Nie	Zagrożona	Zły	Dobry potencjał ekologiczny/ dobry stan chemiczny do 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.						

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Ocena stanu JCWP w 2014 roku prowadzona przez WIOŚ w Olsztynie ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Objaśnienia:

b.d. – stan jednolitej części wód nie został oceniony z uwagi na brak pomiarów elementów biologicznych, fizykochemicznych lub chemicznych, które stanowią podstawę do końcowej oceny

Na terenie Gminy tylko jedna JCWP jest monitorowana. Brak jest informacji odnośnie stanu biologicznego, chemicznego i fizykochemicznego wód. Tylko jedna JCWP (RW20002028779) nie jest zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego. Największy procentowy udział w powierzchni Gminy (41,86 %) ma RW200025287699, a najmniejszy (zaledwie 3,11 %) – RW20001728712.

5.4.1.4 Zagrożenie powodziowe

Występuje niewielkie prawdopodobieństwo zagrożenia powodzią na obszarach bezpośrednio sąsiadujących ze zbiornikami i ciekami wodnymi. Największe zagrożenie może wystąpić na przełomie zimy i wiosny, i jest związane z roztopami. Należy mieć jednak na uwadze, że zawsze istnieje możliwość wystąpienia lokalnych podtopień, spowodowanych gwałtownymi ulewami oraz w powiązaniu z niewystarczającą przepustowością kanalizacji, czy niedrożnością rowów melioracyjnych.

5.4.2 Analiza SWOT

Tabela 15. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarowanie wodami”

Obszar interwencji „Gospodarowanie wodami”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ korzystne warunki zaopatrzenia w wodę podziemną → niski współczynnik terenów zagrożonych powodzią	→ wody podziemne gromadzone w środku porowym (znaczna podatność na zanieczyszczenia) → zły stan jakościowy rzek
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ budowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków → stosowanie nowych rozwiązań w budowie urządzeń wodnych → wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	→ infiltracja zanieczyszczeń do głównych poziomów wodonośnych → niechęć społeczeństwa do wprowadzenia opłat za odprowadzenie wód opadowych

5.5 Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1 Ocena stanu

5.5.1.1 Sieć wodociągowa

Długość sieci wodociągowej w 2017 roku wynosiła 236,96 km., a poziom zwodociągowania Gminy wynosił 98 %.

Tabela 16. Charakterystyka stacji uzdatniania wody

Rodzaje ujęć	Liczba [szt.]	Lokalizacja	Zasoby eksploatacyjne [m ³ /godz.]	Pobór wody [m ³ /dobę] za 2017 r.
Komunalne	3 studnie	Marzęcice	60	249
	3 studnie	Kurzętnik	61	422
	1 studnia	Tereszewo	35	340
	2 studnie	Brzozie Lubawskie	67,2	288

Tabela 17. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy w latach 2014 - 2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Długość sieci wodociągowej bez przyłączy [km]	235,4	241,9	241,9	241,9
Ilość przyłączy [szt.]	2149	2203	2216	2258
Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	8414	8609	8666	8736
% ludności korzystającej z wodociągów	92	94	95	98
Woda dostarczana gospodarstwom domowym [dam ³]	317,7	373,2	370,7	375,9

5.5.1.2 Sieć kanalizacyjna

Długość sieci kanalizacyjnej w roku 2017 wynosiła 50,65 km. Poziom skanalizowania wynosił 53 %. W Gminie znajduje się oczyszczalnia komunalna o przepustowości 444 m³/dobę.

Tabela 18. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy w latach 2014 - 2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	42,45	50,6	50,65	50,65
Ilość przyłączy [szt.]	813	905	912	915
% ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	41	41	42	53
Liczba mieszkańców korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	3749	3755	3831	4823
Ilość ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną [dam ³]	140.938	142.981	145.727	148.521

Źródło: Urząd Gminy, dane za lata 2014-2017

Na terenie Kurzętnika znajduje się Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Oprócz Zakładu Gospodarki Komunalnej w Kurzętniku, na terenie Gminy funkcjonuje pięć innych firm posiadających takie zezwolenie (stan na rok 2017). Ilość zbiorników bezodpływowych w roku 2017 wynosiła 975 sztuk, a przydomowych oczyszczalni ścieków w tym samym roku 175 sztuk.

5.5.2 Analiza SWOT

Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”

Obszar interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ dobrze rozwinięta sieć wodociągowa	→ duża ilość zbiorników bezodpływowych (szamb) stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska
→ sukcesywnie rozbudowywana i modernizowana sieć wodociągowa	→ brak pełnego skanalizowania obszaru Gminy
→ wyposażenie nieruchomości w przydomowe	

oczyszczalnie ścieków	
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ budowa przydomowych oczyszczalni ścieków → pozyskiwanie dotacji, pożyczek i innych form dofinansowania do przydomowych oczyszczalni ścieków → likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych	→ brak możliwości budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w obrębie gospodarstw, na których zostaną stwierdzone niekorzystne warunki gruntowo-wodne → awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników na ścieki – możliwość przedostawania się zanieczyszczeń do wód gruntowych

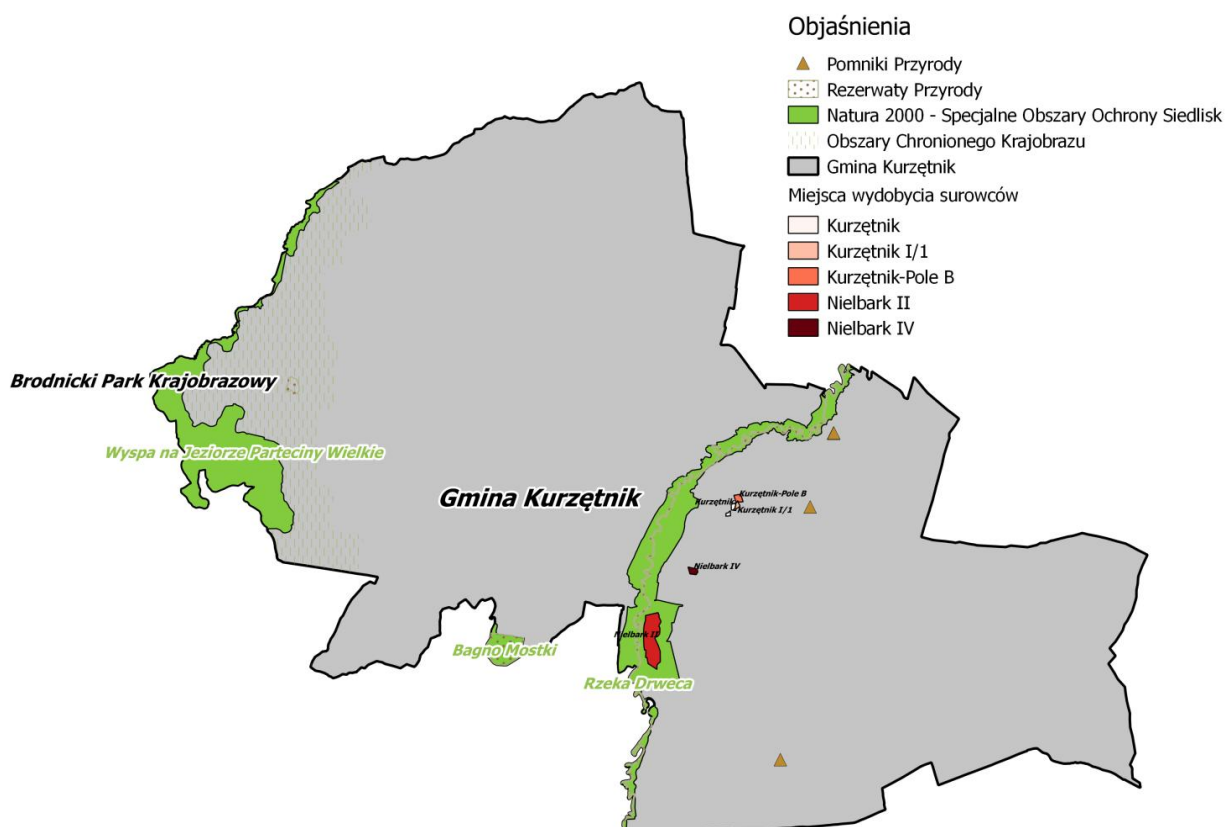
5.6 Zasoby geologiczne

5.6.1 Ocena stanu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski gmina Kurzętnik leży w makroregionie Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego oraz mezoregionie Garbu Lubawskiego. Mezoregion ten został ukształtowany pod wpływem deglacji fazy pomorskiej - najmłodszej fazy zlodowacenia bałtyckiego.

Na analizowanym obszarze występuje 6 udokumentowanych złóż surowców czwartorzędowych okruchowych. Są to złoża nie oddziałujące na ochronę środowiska:

- 1) **złoże Kurzętnik** – złoża piasku i żwiru
- 2) **złoże Kurzętnik I/1** – złoża piasku i żwiru
- 3) **złoże Kurzętnik-Pole B** – złoża piasku i żwiru
- 4) **złoże Nielbark II** – złoża piasku i piasku ze żwirem
- 5) **złoże Nielbark III** – złoża piasku i żwiru i kruszywa naturalnego
- 6) **złoże Nielbark IV** – złoża piasku

Rysunek 8. Usytuowanie gminy Kurzętnik na tle obszarów ochrony przyrody wraz z rozmieszczeniem złóż kopalin

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego

5.6.2 Analiza SWOT

Tabela 20. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby geologiczne”

Obszar interwencji „Zasoby geologiczne”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ występowanie rozpoznanych i udokumentowanych złóż surowców mineralnych na terenie Gminy → znaczne zasoby geologiczne czwartorzędowych piasków → eksploatacja kopalin zgodnie z wydanymi koncesjami	→ istnienie wyrobisk powstających po wydobywaniu kruszywa naturalnego → występowanie jedynie złóż czwartorzędowych piasków – brak rozpoznania innych surowców mineralnych na terenie Gminy → brak złóż cennych gospodarczo
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ modernizacja sieci dróg szansą na zwiększenie wydobywania surowców mineralnych	→ zaniechanie wydobywania kopalin na istniejących złożach piasków czwartorzędowych → zagrożenia występujące ze strony eksploatacji surowców mineralnych (przekształcenia rzeźby terenu, zmiana stosunków wodnych).

5.7 Gleby

5.7.1 Ocena stanu

Powszechnie występujące gleby na terenie gminy Kurzętnik to gleby brunatne składające się z pisaków i glin zwałowych zalegających na wysoczyznach morenowych. Przypisane im klasy bonitacyjne to: IIIa, IIIb, IVa i IVb.

Na terenie gminy Kurzętnik nie wyznaczono punktów monitoringu gleb w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”. Najbliższy punkt monitoringu został zlokalizowany w miejscowości Lembark, gminie Jabłonowo Pomorskie (powiat brodnicki). Występują w nim gleby rdzawe, o klasie bonitacyjnej V.

5.7.2 Analiza SWOT

Tabela 21. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gleby”

Obszar interwencji „Gleby”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ brak stwierdzonych podwyższonych wartości metali ciężkich w glebach powiatu wieluńskiego (wg danych GIOŚ i WIOŚ)	→ niska świadomość proekologiczna: wypalanie traw, niszczenie zieleni (drzew w lesie), dzikie składowiska śmieci
→ małe zużycie środków chemicznych w rolnictwie	→ brak punktu monitoringu gleb na terenie Gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ stan środowiska sprzyjający produkcji zdrowej żywności i przetwórstwu rolno – spożywczemu	→ obniżenie ilość gruntów ornych pod zasiewami
→ stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	→ pogorszenie jakości gruntów i wskaźnika bonitacji gleb
→ otwarcie w Gminie punktu doradztwa rolniczego i podnoszenie świadomości ekologicznej wśród rolników	→ niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w rolnictwie

5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1 Ocena stanu

Dnia 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw [6], która zmieniła system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zmiany zostały również zawarte w przepisach nowej Ustawy o odpadach [7]. Do obowiązków gminy należy między innymi prowadzenie sprawozdawczości, polegającej na sporządzaniu rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, na podstawie których przygotowywane jest jedno zbiorcze sprawozdanie dotyczące wszystkich gmin, które Marszałek Województwa przekazuje do Ministra Środowiska. Ponadto gminy zostały zobowiązane do wyłonienia w drodze przetargu przedsiębiorstwa odbierającego odpady oraz dokonywania rozliczeń finansowych za ich odbiór.

Gmina Kurzętnik w podziale na regiony gospodarki odpadami położona jest w Regionie Zachodnim, w którym wskazane zostały instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje zastępcze. Instalacja w miejscowości Wilkowo jest instalacją planowaną do stworzenia.

Tabela 22. Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (w tym kompostownie i składowiska) w Regionie Zachodnim

Lp.	Lokalizacja	Podmiot eksploatujący instalacje	Rodzaj instalacji	Charakterystyka	Zdolność przerobowa roczna [Mg/rok]
Regionalne					
1	Rudno, gm. Ostróda/ Zbożne, gm. Morąg	ZUOK RUDNO Sp. z o.o. Rudno 17 14-100 Ostróda	Instalacja mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów	część mechaniczna Rudno	90 000 (w tym 85 000 dla zmieszanych odpadów komunalnych)
				część mechaniczna Zbożne	10 000
				część biologiczna Rudno	25 000
			Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów Rudno	1 moduł instalacji do stabilizacji odpadów oraz kompostownia pryzmowa	17 000 (w tym 7 000 dla odpadów zielonych i innych bioodpadów)
			Składowisko odpadów Rudno	Kwatera II	309 500 m ³ pojemność pozostała* 82 500 m ³
				Kwatera III	515 300 m ³
2	Działdowo/ Zakrzewo, gm. Działdowo	Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” ul. Przemysłowa 61 13-200 Działdowo	Instalacja mechaniczno- biologicznego przetwarzania odpadów	Część mechaniczna Działdowo	30 000 (w tym 21 850 dla zmieszanych odpadów komunalnych)
	Część biologiczna Zakrzewo			15 000	
	Zakrzewo, gm. Działdowo		Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów	Kompostownia pryzmowa	2 000
			Składowisko odpadów	kwatera III	288 800
3	Różanki	Bioelektra Group S.A. ul. Książęca 15 00-498 Warszawa	Instalacja mechanicznocielnego przetwarzania odpadów	Sterylizacja odpadów i mechaniczne sortowanie	40 000
4	Wilkowo	Gmina Olsztynek ul. Ratusz 1 11-015 Olsztynek	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (planowana)	Kompostownia osadów ściekowych i innych odpadów biodegradowalnych	3 500 (w tym 150 dla odpadów zielonych i innych bioodpadów)
5	Różanki, gm. Susz	NOVAGO Sp. z o.o. ul. Grzebskiego 10 06-500 Mława	Składowisko odpadów	Część mechaniczna	150 000 (w tym 80 000 dla zmieszanych odpadów komunalnych)
			Instalacja mechaniczno- biologicznego przetwarzania odpadów	Część biologiczna	66 000

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022

Tabela 23. Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi Regionu Zachodniego, w przypadku gdy instalacja regionalna uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn

Właściciel /Zarządzający	Lokalizacja instalacji	Instalacja
DBAJ Marta Prychodko ul. Polna 25C 12-140 Świętajno	Świątajno	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
ZGOK Sp. z o.o. Olsztyn ul. Lubelska 53 10-410 Olsztyn	Olsztyn	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów
Olsztyński Zakład Komunalny Sp. z o.o. ul. Lubelska 43D 10-410 Olsztyn	Łęgajny	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. ul. Zbożowa 8 11-200 Bartoszyce	Wysieka	Składowisko odpadów
		Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
ZUO Sp. z o.o. Elbląg ul. Mazurska 42 82-300 Elbląg	Elbląg	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów
		Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
		Składowisko odpadów
	Braniewo	Składowisko odpadów
Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Rawska 2-4 82-300 Elbląg	Elbląg	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Warszawska 32 11-730 Mikołajki	Lubiewo, gm. Mikołajki	Kompostownia odpadów zielonych
Przedsiębiorstwo Handlowo- Usługowe EURO INTEGRA Jarosław Ambroziak Ługwałd 42 11-001 Dywity	Ługwałd, gm. Dywity	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
	Kobiela, gm. Kiwity	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. ul. Olsztyńska 10 14-500 Braniewo	Braniewo	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów
Polfer Sp. z o.o. Bezledy 35A 11-200 Bartoszyce	Bezledy, gm. Bartoszyce	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022

Gmina należy do Związku Gmin Regionu Ostródzko – Hławskiego „Czyste Środowisko”. Obecnie na terenie gminy Kurzętnik funkcjonuje system odpłatnego odbioru odpadów z terenu każdej posesji.

Odbiór odpadów od mieszkańców odbywa się zgodnie z przyjętym harmonogramem odbioru odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych w oparciu o zawarte umowy odbioru odpadów.

Rejestr firm zajmujących się odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy Kurzętnik obejmuje 8 przedsiębiorstw:

- REMONDIS OLSZTYM Sp. z o.o. Spółka Komandytowa, ul. Partyzantów 3, 10-522 Olsztyn
- KOMA Sp. z o.o. Spółka Komandytowa, ul. Sikorskiego 19C, 19-300 Ełk
- ECO-SPEED Bogdański Leszek, Kominy ul. Słowikowa 1A, 87-300 Brodnica,
- SANI-BUD Spółka z o.o., ul. Działyńskich 10C, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie,
- BUDNY KRZYSZTOF, ul. Bałtycka 5C/5, 10-135 Olsztyn,
- Przedsiębiorstwo Usług Miejskich „PUM” Sp. z o.o., ul. Cegielniana 4, 86-300 Grudziądz,
- KOMA OLSZTYN Sp. z o.o., ul. Towarowa 20A, 10-417 Olsztyn,
- KOMA Usługi Komunalne Jakub Maniak, ul. Sikorskiego 19C, 19-300 Ełk.

Ponadto w Gminie funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych znajdujący się w miejscowości Lipowiec. PSZOK nie przyjmuje odpadów wytworzonych w związku ze świadczeniem usług przez przedsiębiorców (odpady remontowo-budowlane) oraz odpadów z prowadzonej działalności gospodarczej.

W poniższej tabeli przedstawiono ilości wytworzonych odpadów na terenie gminy Kurzętnik w latach 2016 i 2017.

Tabela 24. Ilość wytworzonych odpadów na terenie Gminy w latach 2016-2017

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Rok	
		2016	2017
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2036,91	2119,84
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	19,39	0,00
15 01 07	Opakowania ze szkła	38	27,3
16 01 03	Zużyte opony	1,10	1,36
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadów materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	41,18	40,80
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	0,00	0,00
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,04	0,03
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0	0,2
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,4	3,4
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 10 01 35	4,4	5,6
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	22,5	30,9

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 2412) w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczenia poziomu ograniczania masy tych odpadów, w 2017 r. dopuszczalny (maksymalny) poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających

biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. wynosi 45%. Na terenie Związku Gmin wymagany poziom został osiągnięty i wyniósł 38,15%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 2167) w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, w 2017 r. dopuszczalny (minimalny) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wynosi 45%. Na terenie Związku Gmin wymagany poziom został osiągnięty i wyniósł 100%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 2167) w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, w 2017 r. dopuszczalny (minimalny) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosi 20%. Na terenie Związku Gmin wymagany poziom został osiągnięty i wyniósł 22,05%.

5.8.2 Analiza SWOT

Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

Obszar interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ stale wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców Gminy o prawidłowym gospodarowaniu odpadami komunalnymi → objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych mieszkańców Gminy → opracowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Kurzętnik → dofinansowania kosztów utylizacji odpadów zawierających azbest z WFOŚiGW i MR	→ niska świadomość ekologiczna mieszkańców – niski stopień segregacji odpadów u źródła, spalanie odpadów w kotłach domowych, pozbywanie się odpadów w sposób nielegalny wynikające z przyzwyczajęń, niewiedzy → wysokie koszty dla mieszkańców związane z systemem gospodarowania odpadami → wysokie koszty unieszkodliwiania odpadów (np. zawierających PCB, przeterminowane środki ochrony roślin), → niskie nakłady pieniężne przeznaczone na inwestycje z zakresu gospodarki odpadami
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowane w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r., → objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów (selektywne zbieranie odpadów „u źródła”),	→ wzrost opłat dla mieszkańców za system gospodarowania odpadami na terenie gminy → niska współpraca mieszkańców w kwestii segregacji odpadów → nieosiągnięcie wymaganych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych i poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie

5.9 Zasoby przyrodnicze

5.9.1 Ocena stanu

5.9.1.1 Flora i fauna

Gmina Kurzętnik położona jest w Okręgu Pojezierza Brodnickiego, Krainy Chełmińsko-Dobrzyńskiej (podział geobotaniczny według Matuszkiewicza 2008).

Obszar zajmowany przez lasy w gminie Kurzętnik obejmuje około 2 824 ha, co odpowiada 19,2% terenu gminy. Lesistość w powiecie nowomiejskim stanowi 20,9% natomiast dla województwa warmińsko-mazurskiego jest to 30,3% całkowitej powierzchni. Najczęściej występującymi typami siedlisk jest bór świeży i bór świeży mieszany. Sosny i świerki wyróżnia się jako najliczniej występujące gatunki drzew. Przedstawicielami drzew liściastych są: brzozy, dęby, olszyny oraz buki.

Fauna na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego reprezentowana jest przez ssaki takie jak: wilk szary, ryś i łoś; ryby: węgorz europejski, tołpyga, szczupak; ptaki: rybołów, rudzik, orlik krzykliwy.

5.9.1.2 *Formy ochrony przyrody*

Formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy to: obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, rezerwat przyrody. Na terenie gminy Kurzętnik znajdują się następujące obszary:

Chronionego krajobrazu:

- Skarliński, UCHWAŁA NR XXXIII/726/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Skarlińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 414);
- Dolina Dolnej Drwęcy, UCHWAŁA NR VIII/205/15 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 2746).

Natura 2000:

- Dolina Drwęcy o powierzchni 12561,56 ha o kodzie obszaru PLH280001. DECYZJA KOMISJI z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043) (2008/25/WE) L 12 str.383;
- Ostoja Brodnicka o powierzchni 4176,86 ha o kodzie PLH040036. DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2010) 9669) (2011/64/UE) L 33 str. 146.

Pomniki przyrody:

- Drzewo, gatunek: Modrzew europejski - *Larix decidua*. Wiek ok. 150 lat, odznacza się wymiarami i pięknym pokrojem oraz wartościami historyczno-pamiętkarskimi; jedna ułamana gałąź. Rośnie na posesji prywatnej;
- Grupa głązów: 1: Jan; 2: Kazimierz; 3: Adam;
- Głąz narzutowy, ustanowiony 01.01.1977 r.

Użytki ekologiczne:

- Łąka nad Drwęcą – Kompleks łąk śródlęsnych porastających brzeg rzeki Drwęcy w naturalnej sukcesji;
- Nielbark – zbiornik wodny wraz z wyspami stanowiącymi siedlisko i miejsca lęgowe mewy śmieszki (*Larus ridibundus*);
- Tereszowskie Łąki – kompleks łąk i pastwisk oraz zespół siedlisk torfowych i bagiennych o naturalnej sukcesji.

Rezerваты przyrody:

- Wyspa na Jeziorze Partęczyny Wielkie o powierzchni 0,35 ha, stanowi rezerwat roślin zielonych i krzewinek. Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lutego 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1958 Nr 16, poz. 104);
- Bagno Mostki o powierzchni 99,86 ha, stanowi rezerwat torfowiskowy o typie fitocenotycznym. Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 75 poz. 673);
- Żurawie Bagno o powierzchni 5,87 ha, stanowi rezerwat torfowiskowy o typie biocenotycznym i fitocenotycznym biocenoz naturalnych i półnaturalnych. Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lutego 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1958 r. Nr 18, poz. 118);
- Rzeka Drwęca o powierzchni 1116,87 ha, stanowi rezerwat faunistyczny mający na celu ochronę ryb. Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 lipca 1961 r. w sprawie uznania za rezerwat (M.p. z 1961 r. Nr 71, poz. 302).

Park krajobrazowy:

- Brodnicki Park Krajobrazowy ustanowiony Uchwałą Nr V/32/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Toruniu z dnia 29 marca 1985 r. w sprawie ochrony walorów krajobrazowych na terenie części Pojezierza Brodnickiego (Dz. Urz. Woj. Toruńskiego Nr 5 poz. 135 z 1985 r.).

Infrastruktura turystyczna na terenie Gminy obejmuje:

- ścieżkę ekologiczną Kurzętnik – Nielbark (ok. 4,6 km);
- ścieżkę pieszo-rowerową (5,3 km), z nowoczesnym oświetleniem ledowym (118 szt.);
- ścieżkę pieszo-rowerową Kurzętnik – Kaługa (ok. 6,5 km).

Ogółem udział obszarów chronionych w powierzchni gminy Kurzętnik wynosi 35,3 %.

5.9.2 Analiza SWOT

Tabela 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze”

Obszar interwencji „Zasoby przyrodnicze”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ występowanie mniejszych form ochrony przyrody - pomniki przyrody jako elementy zachowania wartości przyrodniczych Gminy → uporządkowany system prawny w zakresie form ochrony przyrody	→ niskie wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów rekreacyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ zachowanie potencjału przyrodniczego obszarów chronionego krajobrazu, oraz pomników przyrody → utrzymanie oczek wodnych, obszarów źródliskowych i obszarów podmokłych (potencjalne użytki ekologiczne), jako siedlisk roślinności i fauny wodnej i wodno-błotnej charakteryzujących się bogactwem przyrodniczym w aspekcie uwzględniania czynników stanowiących zagrożenia dla ich prawidłowego funkcjonowania → kształtowanie systemu naturalnych powiązań	→ utrzymujący się niski wskaźnik wykorzystania walorów krajobrazowych do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej (brak rozbudowy szlaków turystycznych) → obniżenie wskaźnika lesistości gminy poprzez niewłaściwą gospodarkę leśną → zagrożenie dla funkcjonowania obszarów objętych ochroną prawną nie posiadających opracowanych planów ochronnych lub planów zadań ochronnych

przyrodniczych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym	
--	--

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 271b ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1], Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym do realizacji zadań Ministra Środowiska w sprawach: przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznym skutkom awarii przemysłowych oraz awaryjnym zanieczyszczeniom wód granicznych. Ustawa *Prawo ochrony środowiska* [1] (w szczególności tytuł IV tej ustawy) implementuje przepisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 24.07.2012, str. 1) oraz Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych (Dz. U. z 2004 r. nr 129, poz. 1352). Ww. akty prawne regulują kwestie zapobiegania poważnym awariom, które mogą być następstwem określonych działań przemysłowych oraz ograniczania ich skutków dla zdrowia ludzi i środowiska.

Co roku GIOŚ w Warszawie publikuje raporty o występowaniu zdarzeń o znamionach poważnej awarii. W latach 2010-2013 (ostatni opublikowany raport za rok 2013) na terenie gminy Kurzętnik jak i całego powiatu nowomiejskiego nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

5.10.2 Analiza SWOT

Tabela 27. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”

Obszar interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ brak odnotowanych zdarzeń o znamionach poważnej awarii → brak na terenie gminy zakładów ZDR (zakładów dużego ryzyka wystąpienia awarii) i ZZR (zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii)	nie odnotowano
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ nie podejmowanie działań w zakresie budowy zakładów ZDR i ZZR na terenie gminy Kurzętnik	→ budowa zakładów ZDR i ZZR na terenie gminy Kurzętnik, → niekontrolowany wyciek substancji niebezpiecznych do środowiska podczas ich transportu

6. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Rozpatrując obszary interwencji, brano pod uwagę zagadnienia horyzontalne. Poniższa tabela przedstawia, które obszary interwencji mają powiązanie z wybranymi zagadnieniami horyzontalnymi.

Tabela 28. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Obszary przyszłej interwencji	Powiązania z zagadnieniami (kwestiami) horyzontalnymi			
	adaptacja do zmian klimatu	nadzwyczajne zagrożenie środowiska	działania edukacyjne	monitoring środowiska
Ochrona klimatu i jakości powietrza	+	+	+	+
Zagrożenia hałasem	o	o	+	+
Pola elektromagnetyczne	—	—	—	+
Gospodarowanie wodami	o	o	+	+
Gospodarka wodno-ściekowa	o	o	+	+
Zasoby geologiczne	—	—	—	o
Gleby	+	—	o	+
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	o	o	+	o
Zasoby przyrodnicze	+	+	+	+

Zagrożenia poważnymi awariami	o	+	o	o
-------------------------------	---	---	---	---

Legenda:

Symbol	Wyjaśnienie
+	wpływ bezpośredni – obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób bezpośredni z kwestiami horyzontalnymi
o	wpływ pośredni – obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób pośredni z kwestiami horyzontalnymi
—	wpływ bez związku – brak powiązania między obszarami interwencji, a kwestiami horyzontalnymi

7. Podsumowanie realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska z prognozą na lata obowiązywania aktualnego POŚ

Zadania realizowane przez Gminę miały pozytywny wpływ na środowisko na jej terenie. W tabeli poniżej zestawiono wskaźniki monitorowania.

Tabela 29. Zmiana wartości wskaźników monitorowania ujętych w POŚ

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika			zmiana wartości wskaźnika
		2012	2014	2016	
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	232,3	235,4	241,9	↑ ₉
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2098	2149	2216	↑ ₁₁₈
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	41	42,45	50,65	↑ _{9,65}
Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	805	813	912	↑ ₁₀₇
Korzystający z sieci wodociągowej	%	84,1	97,2	97,3	↑ _{13,2}

Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	39,9	40,1	42,5	 2,6
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	34,8	43,4	48,7	 13,9
Zbiorniki bezodpływowe	szt.	666	689	705	 39
Oczyszczalnie przydomowe	szt.	135	158	169	 34
Biologiczne oczyszczalnie ścieków	szt.	1	1	1	 -
Ścieki oczyszczone w ciągu roku	dam	114	120	132	 -
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoby	3500	3500	3800	 300
Ładunek zanieczyszczeń w ściekach z oczyszczalni - BZT5	kg/rok	21	2395	1898	 1877
Ładunek zanieczyszczeń w ściekach z oczyszczalni - ChZT	kg/rok	96	8665	10001	 1336
Obszary prawnie chronione ogółem	ha	2608,7	2608,70	2608,70	 -
Pomniki przyrody ogółem	szt.	2	5	5	 3

Źródło: Dane z GUS

Inwestycje realizowane przez gminę Kurzętnik wpłynęły na poprawę stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zwiększenie długości całkowitej przyłączy oraz liczby połączeń wodociągowych i kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych. Prognozuje się dalszy wzrost wskaźników i poprawę jakości środowiska dzięki kolejnym inwestycjom w Gminie.

8. Cele, kierunki interwencji i zadania wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym

Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Kurzętnik na lata 2018-2022

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Źródło finansowania
A	B	C	D	E	F	H
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych i osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza	Rozwój odnawialnych źródeł energii	Budowa instalacji fotowoltaicznej w sześciu budynkach użyteczności publicznej w ramach zadania pn. „Słoneczna Gmina”	Urząd Gminy	RPO
2.	Zagrożenia hałasem	Zmniejszenie oddziaływania hałasu i ochrona przed hałasem	Poprawa stanu układu komunikacyjnego	Przebudowa drogi gminnej nr 182028N droga krajowa nr 15 (Kurzętnik) - Krzemieniewo - granica gminy Kurzętnik na odcinku Krzemieniewo - granica gminy Kurzętnik	Urząd Gminy	NPPDL
3.				Przebudowa drogi w Tomaszewie dz. nr 183/2	Urząd Gminy	NPPDL
4.				Utworzenie ścieżki rowerowej z Kurzętnika do Kaługi wraz z infrastrukturą towarzyszącą – etap I	Urząd Gminy	RPO
5.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kurzętnik – 2018 r.	Urząd Gminy	WFOŚiGW (55%), wnioskodawcy (45%)
6.	Zasoby przyrodnicze	Podniesienie świadomości ekologicznej	Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko	Organizacja konkursu fotograficznego pn. „Walory przyrodnicze Gminy Kurzętnik”	Urząd Gminy	WFOŚiGW

Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Kurzętnik na lata 2018-2022 z perspektywą do 2026 roku

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji (rok)	Źródło finansowania
A	B	C	D	E	F	G	I
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych i osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza	Ocena stanu jakości powietrza	Monitoring jakości powietrza na terenie województwa warmińsko-mazurskiego	WIOŚ	2018-2026	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW
2.			Działalność kontrolna i programowa	Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie emisji substancji do powietrza	GIOŚ	2018-2026	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
3.	Zagrożenie hałasem	Zmniejszenie oddziaływania hałasu i ochrona przed hałasem	Ocena stanu klimatu akustycznego	Monitoring jakości hałasu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego	WIOŚ	2018-2026	środki własne jednostki, WFOŚiGW
4.			Działalność kontrolna i programowa	Kontrole źródeł hałasu oraz ograniczenie ich uciążliwości	GIOŚ	2018-2026	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
5.				Sporządzenie i monitorowanie programów ochrony środowiska przed hałasem	Wojewoda	Zadanie ciągłe	środki własne jednostki, WFOŚiGW, NFOŚiGW
6.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Właściwe gospodarowanie odpadami poprzez realizację działań systemowych i programowych	Monitoring i kontrola w ramach „Programu usuwania azbestu”	WIOŚ	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW
7.			Działalność kontrolna i programowa	Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie gospodarowania odpadami	GIOŚ	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji (rok)	Źródło finansowania
A	B	C	D	E	F	G	I
8.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów	Ochrona gatunkowa	Monitoring stanu ochrony środowiska i gatunków, w tym ptaków na poziomie siedlisk i regionów	GIOŚ Warszawa	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW
9.		Podniesienie świadomości ekologicznej	Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań	Edukacja ekologiczna społeczeństwa realizowana poprzez: kampanie informacyjno-edukacyjne, imprezy o tematyce ekologicznej, konferencje, konkursy, zajęcia pozalekcyjne dla społeczeństwa	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, OSP, Stowarzyszenia, inne jednostki	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, WFOŚiGW, sponsorzy

9. System realizacji programu ochrony środowiska

9.1 Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska

Realizacja wyznaczonych celów i kierunków interwencji wymaga ustalenia odpowiedniego systemu zarządzania Programem Ochrony Środowiska. Wyznaczenie prawidłowych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. W odniesieniu do analizowanego Programu, główną jednostką, na której spoczywać będzie realizacja wyznaczonych zadań będzie Gmina.

Zarządzanie Programem wiąże się z:

- koordynacją przebiegu wdrażania i realizacji,
- bieżącą oceną realizacji i aktualizacją celów i kierunków interwencji,
- monitorowaniem skutków realizacji wyznaczonych zadań,
- sprawozdawczością na temat wykonania Programu.

Wymienione poniżej instrumenty zarządzania Programem Ochrony Środowiska pozwalają prowadzić działania z zakresu ochrony środowiska przyczyniając się do osiągnięcia celów nie tylko lokalnych, ale i szczebla wojewódzkiego oraz krajowego. Są to instrumenty umożliwiające wprowadzenie przepisów, egzekwowanie ich oraz pozyskiwanie funduszy na działania ograniczające wpływ degradacji środowiska związanej z działalnością człowieka.

9.1.1 Instrumenty prawne

Ustawy określają narzędzia prawne wykorzystywane dla realizacji zadań w dziedzinie ochrony środowiska, jak również nakładają na organy administracji samorządowej obowiązki w tym zakresie. Podstawowymi instrumentami prawnymi ochrony środowiska na szczeblu gminnym są:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- akty prawa miejscowego,
- decyzje administracyjne o charakterze prewencyjnym, finansowym i restrykcyjnym.

Wójt może wystąpić do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji przekazując dokumentację sprawy, jeżeli w wyniku kontroli stwierdził naruszenie przez podmiot korzystający ze środowiska przepisów ochrony środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić.

Ponadto Wójt w drodze decyzji może, nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do ww. decyzji, Wójt może w drodze decyzji wstrzymać użytkowanie takiej instalacji lub urządzenia. Jednocześnie Wójt uprawniony jest do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska.

Rada Gminy może, w drodze uchwały, ustanawiać ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko (ograniczenie to nie dotyczy instalacji i urządzeń znajdujących się w miejscu kultu religijnego). Do kompetencji Rady Gminy należy także uchwalanie programów ochrony środowiska na terenie gminy oraz regulaminów utrzymania czystości i porządku w Gminie.

9.1.2 Instrumenty finansowe

Realizacja wyznaczonych celów, kierunków interwencji i zadań szczegółowych nakreślonych w Programie wymaga w większości zabezpieczenia znacznych środków finansowych. Do instrumentów finansowych mogących być źródłem realizacji przedsięwzięć proekologicznych zalicza się:

- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- opłaty produktowe i depozytowe,
- administracyjne kary pieniężne,
- opłaty administracyjne,
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska,
- budżet gminy, powiatu i województwa,
- kredyty bankowe,
- dotacje i pożyczki celowe,
- fundusze unijne,
- programy krajowe,
- programy regionalne,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

9.1.3 Instrumenty społeczne

Istotnym i dobrze rozwijającym się instrumentem jest możliwość udziału społeczeństwa na etapie podejmowanie decyzji i opracowywania dokumentów środowiskowych. Gwarancja udziału społeczeństwa w ochronie środowiska zawarta została w art. 5 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [2]. W myśl Ustawy „każdy ma prawo do składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa”. Obowiązek zapewnienia możliwości udziału ludności w postępowaniu toczącym się odpowiednio przed wydaniem tych decyzji lub ich zmianą oraz przed przyjęciem tych dokumentów lub ich zmianą, w sytuacji, gdy udział społeczny jest możliwy, spoczywa na organach administracji właściwych do wydania decyzji lub opracowania projektów dokumentów.

Do pozostałych instrumentów społecznych pozwalających na sprawne zarządzanie Programem Ochrony Środowiska należą:

- **edukacja ekologiczna społeczeństwa** (materiały, konkursy, debaty, konferencje, szkolenia),
- **współpraca i budowanie partnerstwa** pomiędzy samorządem a społeczeństwem oraz pomiędzy powiatowymi i gminnymi służbami ochrony środowiska, instytucjami naukowymi, organizacjami społecznymi,
- **nacisk społeczny czyli petycje, demonstracje, akcje zbierania podpisów.**

9.1.4 Instrumenty strukturalne i infrastrukturalne

Działania strukturalne polegają na formułowaniu i wdrażaniu polityk i strategii środowiskowych. Polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Do instrumentów strukturalnych na poziomie lokalnym należą więc wszystkie programy strategiczne i planistyczne np. Strategie Rozwoju, Plany Rozwoju Lokalnego, Plany Odnowy Miejscowości, Programy Gospodarki Niskoemisyjnej, Programy Usuwania WYROBÓW Zawierających Azbest, Programy Rewitalizacji, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wraz z programami sektorowymi.

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych celów i kierunków interwencji, zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych Gminy oraz realnych możliwości ich

potencjalnej rozbudowy. W związku z tym można przyjąć, że z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Reasumując, lokalny rozwój powinien następować bez degradacji zasobów przyrody i jej ekosystemów oraz uwzględniać warunki przyrodnicze i społeczne. Prawidłowy ekorozwój gminy wymaga zastąpienia filozofii maksymalnego zysku, filozofią wspólnego interesu. Dlatego tak ważne jest współdziałanie samorządu i mieszkańców (edukacja ekologiczna, udział społeczny, szkolenia, konfrontacje itp.). Program Ochrony Środowiska dla gminy Kurzętnik przedstawia cele i kierunki zmierzające do poprawy stanu środowiska w zgodzie z dalszym rozwojem społecznym i gospodarczym mieszkańców gminy.

9.2 Monitorowanie Programu Ochrony Środowiska

System wdrażania Programu Ochrony Środowiska powinien podlegać na regularnej ocenie poprzez odpowiednio zaplanowane działania monitorujące. Celem monitoringu jest zatem zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych o środowisku i zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Monitoring jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

Monitorowanie wdrażania postanowień Programu Ochrony Środowiska polegać będzie głównie na działaniach organizacyjno-kontrolnych, do których należą:

- 1) ocena stopnia wykonania zadań (ocena efektywności wykonania zadań),
- 2) ocena zidentyfikowanych problemów oraz podjętych działań w celu ich rozwiązania lub minimalizacji,
- 3) ocena rozbieżności pomiędzy założonymi celami, kierunkami i zadaniami, a ich wykonaniem (ocena przyczynowo-skutkowa).

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego Programu wyznaczono wskaźniki monitorowania, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Dla każdego z wyznaczonych wskaźników określono wartość bazową i docelową, które będą podstawą do opracowania Raportów oraz przyszłych aktualizacji POŚ.

Poniżej w tabeli przedstawiono wskaźniki monitorowania celów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy.

Tabela 32. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		
			Nazwa [źródło danych]	Wartość bazowa	Wartość docelowa
A	B	C	D	E	F
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych oraz osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza	Ilość punktów monitoringowych zanieczyszczenia powietrza [WIOŚ]	0	>0
2.			Poziom stężenia substancji w powietrzu w strefie [WIOŚ]	B(a)P klasa C Pozostałe: klasa A	klasa A
3.				klasa A ozon: klasa D	klasa A
4.		Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego	Emisja CO ₂ do powietrza ogółem [GUS]	27932 t/rok	<27932 t/rok
5.	Zagrożenie hałasem	Zmniejszenie oddziaływania hałasu i ochrona przed hałasem	Wielkość energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych [UG]	0 MW	>0 MW
6.	Gospodarowanie wodami	Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody	Liczba punktów monitoringu hałasu [WIOŚ]	0	>0
7.			Ilość punktów monitoringowych wód podziemnych [WIOŚ]	0	>0
8.			Ilość punktów monitoringowych wód powierzchniowych [WIOŚ]	2	>2
9.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Stan/potencjał ekologiczny JCWP [WIOŚ]	<u>Stan ekologiczny:</u> Zły 100 %	wzrost udziału JCWP o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym
10.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów	Ilość wyrobów zawierających azbest występująca na terenie gminy [KPGO]	b.d.	b.d.
11.			Udział terenów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (bez Natury 2000) [GUS]	17,72 %	>17,72 %
12.			Powierzchnia obszarów chronionych (bez Natury 2000) [GUS]	2632,39 ha	> 2632,39 ha
13.			Liczba pomników przyrody [GUS]	5	>5
			Wskaźnik lesistości [GUS]	692,38 ha 18,9 %	>692,38 ha >18,9 %

9.3 Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 Ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1] z wykonania Programów Ochrony Środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio Sejmikowi Województwa, Radzie Powiatu lub Radzie Gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio Sejmikowi Województwa, Radzie Powiatu albo Radzie Gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Podczas opracowywania raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska należy wykorzystać m.in.:

- sprawozdania z wykonania budżetu,
- wyniki badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- informacje zawarte w raportach i publikacjach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- informacje i materiały Głównego Urzędu Statystycznego,
- informacje i materiały z pozostałych podmiotów, które zostały zaangażowane w realizację zadań własnych i monitorowanych Programu Ochrony Środowiska.

9.4 System instytucji zaangażowanych w realizację Programu Ochrony Środowiska

Główną jednostką odpowiedzialną za realizację zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska będzie gmina Kurzętnik. Na Gminie spoczywać będzie prawidłowa koordynacja, zarządzanie i monitorowanie zapisów Programu Ochrony Środowiska. Z punktu widzenia Programu w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem,
- podmioty realizujące zadania Programu,
- podmioty kontrolujące i monitorujące przebieg realizacji i efekty Programu,
- podmioty kształtujące politykę Programu Ochrony Środowiska,
- społeczność gminy, jako główny podmiot odbierający wyniki działań Programu.

9.5 Wykaz interesariuszy

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Olsztynie,
- Głównej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie,
- Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie,
- Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie,
- Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach,
- Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie,
- Państwowej Służby Hydrogeologicznej w Warszawie,
- Urzędu Gminy Kurzętnik.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz monitorowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych,
- Państwowa Służba Hydrogeologiczna,
- Ośrodki Doradztwa Rolniczego,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencja Rynku Rolnego,
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa,
- Nadleśnictwa,
- Urząd Marszałkowski,
- Urząd Wojewódzki,
- Starostwo Powiatowe,
- Komenda Wojewódzka Straży Pożarnej,
- Policja,
- Prywatni przedsiębiorcy,
- Mieszkańcy.

10. Spis tabel

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu Gminy	17
Tabela 2. Liczba ludności w gminie Kurzętnik w latach 2014-2017.....	18
Tabela 3. Rodzaje działalności gospodarczych na terenie gminy Kurzętnik na koniec 2017 roku.....	18
Tabela 4. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej za rok 2016 i 2017	21
Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	22
Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w zależności od rodzaju terenu objętego ochroną akustyczną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [15]	23
Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenie hałasem”	24
Tabela 8. Wyniki pomiarów PEM na terenie miejscowości Nowie Miasto Lubawskie (2012).....	25
Tabela 9. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Pole elektromagnetyczne”	25
Tabela 10. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze gminy Kurzętnik	26
Tabela 11. Ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Kurzętnik	27
Tabela 12. Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w pobliżu Gminy Kurzętnik.....	28
Tabela 13. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Kurzętnik.....	30
Tabela 14. Aktualna ocena stanu JCWP na obszarze gminy Kurzętnik.....	30
Tabela 15. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarowanie wodami”	32
Tabela 16. Charakterystyka stacji uzdatniania wody	32
Tabela 17. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy w latach 2014 - 2017.....	33
Tabela 18. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy w latach 2014 - 2017	33
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”	33
Tabela 20. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby geologiczne”	35
Tabela 21. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gleby”	36
Tabela 22. Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (w tym kompostownie i składowiska) w Regionie Zachodnim.....	37
Tabela 23. Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi Regionu Zachodniego, w przypadku gdy instalacja regionalna uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn.	38
Tabela 24. Ilość wytworzonych odpadów na terenie Gminy w latach 2016-2017.....	39
Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	40
Tabela 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze”	42
Tabela 27. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”	43
Tabela 28. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi.....	44
Tabela 29. Zmiana wartości wskaźników monitorowania ujętych w POŚ.....	45
Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Kurzętnik na lata 2018-2022.....	47
Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Kurzętnik na lata 2018-2022 z perspektywą do 2026 roku	48
Tabela 32. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy	53

11. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy na tle powiatu i województwa.....	14
Rysunek 2. Położenie gminy Kurzętnik na tle sąsiadujących gmin.....	15
Rysunek 3. Położenie Gminy pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski.....	16
Rysunek 4. Położenie gminy Kurzętnik na tle dzielnic klimatycznych.....	16
Rysunek 5. Podział województwa warmińsko-mazurskiego na strefy	20
Rysunek 6. Położenie stacji telekomunikacyjnych na terenie Gminy Kurzętnik.....	25
Rysunek 7. Zasięg występowania JCWPd i JCW względem Gminy (podział od 2015 r. – 172 JCWPd).....	29
Rysunek 8. Usytuowanie Gminy Kurzętnik na tle obszarów ochrony przyrody wraz z rozmieszczeniem złóż kopalin.....	35

12. Wykorzystane opracowania i akty prawne

Wykaz aktów prawnych

- [1] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2018r., poz. 799 – tekst jednolity)
- [2] Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017r., poz. 1405 – tekst jednolity)
- [3] Ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014r., poz. 1101)
- [4] Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017r., poz. 1376 ze zm.)
- [5] Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011r., nr 32, poz. 159)
- [6] Ustawa z dnia 13 września 1999r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2017, poz. 1289 – tekst jednolity)
- [7] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. nr z 2013r., poz. 21 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [8] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017, poz. 1073 – tekst jednolity)
- [9] Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017r., poz. 1566);
- [10] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015, poz. 1651 – tekst jednolity z późn. zm.);
- [11] Ustawa z dnia 20 lipca 1991r. o inspekcji ochrony środowiska (Dz. U. 2016, poz. 1688)
- [12] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012r., poz. 1031)
- [13] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [14] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003r., Nr 192, poz. 1883).
- [15] Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012r., poz. 676)
- [16] Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016, poz. 2167)

Bibliografia:

- 1) Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Ministerstwo Środowiska, 2015
- 2) Długookresowa strategia rozwoju kraju „Polska 2030”. Trzecia fala nowoczesności, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013
- 3) Średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)
- 4) Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, 2014

- 5) Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, Ministerstwo Gospodarki, 2013
- 6) Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2012
- 7) Polityka energetyczną Polski do 2030 roku, Ministerstwo Gospodarki, 2009
- 8) Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce do roku 2020, Ministerstwo Środowiska, 2015
- 9) Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2015
- 10) Krajowy plan gospodarki odpadami 2016
- 11) Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, 2015
- 12) Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2016
- 13) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014
- 14) Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014–2020, Ministerstwo Środowiska, 2014
- 15) Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, 2013
- 16) Warmińsko-Mazurski Regionalny Program Operacyjny 2014–2020, Zarząd województwa warmińsko-mazurskiego
- 17) Strategia Rozwoju Województwa warmińsko-mazurskiego, Sejmik województwa warmińsko-mazurskiego
- 18) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego
- 19) Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, Zarząd województwa warmińsko-mazurskiego
- 20) Program ochrony powietrza dla stref województwa warmińsko-mazurskiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu, Sejmik województwa warmińsko-mazurskiego
- 21) Program Ochrony Powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10
- 22) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020
- 23) Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2015
- 24) Raporty o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskiego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
- 25) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy
- 26) Program Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy